

A világ erdőgazdálkodása, fatermelése és faipara

Az erdő szerepe a gazdaságban és a társadalomban

Az erdő és a társadalom kapcsolata a legősibb. Fennállott már a történelem előtti időkben és sohasem szakadt meg. Az erdők szerepe a történelem folyamán az ember, a társadalom életében sok változáson és nagy fejlődésen ment keresztül. Az őskorban, de még sok helyütt a középkorban is az erdők az ember számára egyrészt lakóhelyül szolgáltak, másrészt a vadászati lehetőségeken keresztül az élelmezés és ruházatkodás bázisai voltak. Az erdő faanyag-termelő szerepe, ekkor még alig jutott kifejezésre. Az anyagi javak termelésében az erdőt eleinte – és hosszú századokon át – főleg mint tüzelőanyagot szolgáltató nyersanyagforrást ismerjük.

Az erdő, mint ipari nyersanyagtermelő bázis csupán a közelmúltban, azaz a XIX. század folyamán, annak is az utolsó két-három évtizedében került mindinkább előtérbe, akkor, amikor a fa, mint ipari alapanyag a feldolgozási technológiák rohamos fejlődésével, az egyik legjelentősebb nyersanyaggá válik. *Az erdő hasznosításának ebben a forradalmi fordulatában válik el mind jobban a mezőgazdaságtól és szűnik meg annak melléküzeméga lenni.*

Az erdő mint védelem nyújtó otthon, vadászati alkalom, a tüzelőanyag-, majd az ipari nyersanyagellátás egymást követő fokozatai után, az elmúlt században több alkalommal tartott Erdészeti Világkongresszusok nyitottak újabb fejlődési szakaszt. Ezt erősítette a 2003. szeptember 21–28. között Kanadában tartott XII. Erdészeti Világkongresszus is.

A Világkongresszuson sok szempontból elhangzott pesszimista vélemények ellenére is a következő évtizedek folyamán kétségtelenül tovább fokozódik és mind jelentősebbé válik az erdők ipari nyersanyagot termelő szerepe, de emellett az eddiginél sokkal jelentősebb lesz az a feladat, amelyet az erdők – az egyre fokozódó városiasodás közepette – az ember számára üdülési és egészségvédelmi lehetőség formájában nyújtanak.

Az erdő hasznosságainak és hasznosításának előbb említett tendenciái ellenére is, ma és még hosszú időn át, az erdő értékmérője – legalábbis általában

– a rajta álló nyersfanyereményiség. A gazdasági élet potenciálját általában az egyes országok nyersolaj-, kőszén-, nyersvas- és acéltermelésének nagyságával szokták jellemezni. Különös, hogy a kulcsanyagok között a fát általában nem szokták felsorolni, holott a világ nyersanyagtermelésében a fa közvetlenül a kőolaj után, bár csökkenő tendenciával a harmadik-negyedik helyet foglalja el. Ez a tény az erdők és a fa világgazdasági jelentőségét önmagában is meglehetősen aláhúzza.

A XII. Világkongresszus figyelmét az erdők sokoldalú hasznosítására irányította. E szerint az erdőknek a *nyersanyagtermelés mellett igen fontos szerep jut a talajvédelem* (szél-, és vízerózió), *mezővédelem*, (védőfásítások) valamint a következő tényezőkre:

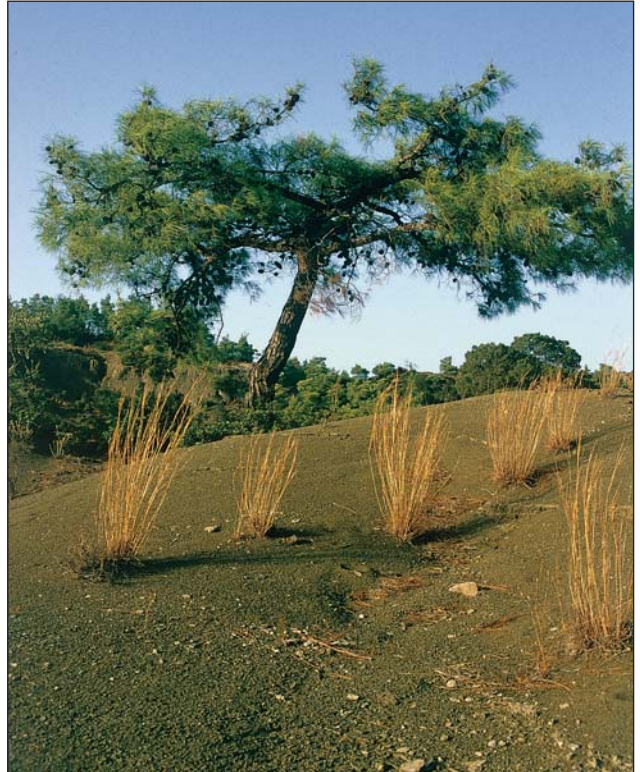
Az erdő, mint sajátos ökoszisztéma

Az erdő – különösen az ember által meg nem bolygatott formájában – egy rendkívül jól szerveződő, fajokban és egyedekben gazdag élővilágú rendszer, ahol nagy tömegű élőlény és élőszervezet hasznosítja a Nap sugárzó energiáját.

Az erdő sokfajta növényevő élőlénynek ad táplálékot és biztosít élőhelyet: nagy- és kisemlősök (szarvas, őz, vaddisznó, mezei nyúl, mókus, borz, róka, pockok és egerek), magevő és gyümölcssevő madarak (örvös galamb, fácán, szakó, rigók), virágjáró rovarok és paraziták egyaránt életlehetőséget találnak az erdőben.

Az erdő anyag- és energiaforgalma

Az erdő a Nap energiájának közepes hasznosítója, a sugárzó energia kb. 1%-át köti le asszimilálás útján. A besugárzó energia 15%-a transzmisszió útján

vész el, 10%-a visszaverődik, 74%-a pedig hővé alakul át.

Az erdő növényei által asszimilált szerves anyag jelentős része légzés során elvész; a növény egészének kb. 16%-a lehulló levelek, elszáradt ágak formájában elhal, kiválik az élő szerves anyag biomaszából, és lassanként humusszá alakul. Emellett kb. 3%-a gyökérhulladék, 1%-a gyümölcs, 3%-a az elszáradt kéreghulladék.

Becslési adatok alapján megállapították, hogy az erdő *csaknem annyi primer termelést ad, mint a nálánál tízszer nagyobb területű tenger. Az emberiség által hasznosítható primer termelés tekintetében az erdőnek világszerte is kulcsbelyege van.*

Az erdő légkörtisztító szerepe

A világ erdőinek évi oxigéntermelése ke- reken 55 000 milliárd tonnára becsülhető. Ugyanannyi oxigén szükséges az évente elhaló növényi részek elkorhadásához. Egy ember naponta 1,6 m³ oxigént fogyaszt. Mivel a levegő 16 térf.% oxigént tartalmaz, így egy ember napi levegőigénye 8–9 m³. Eszerint egy 1,3 millió lakosú nagyváros naponta 10 millió köbméter levegő oxigénjét igényli légzés céljára, amit 1,6 m vastagságú és

3,3 km² kiterjedésű föld feletti levegőrétegnek kell közvetlenül biztosítani. Ha egy ilyen város egész területét lucfenyőerdő borítaná, akkor a szükségletnek kereken kétszerese termelődne. A városban azonban nemcsak az emberek, hanem az ipari üzemek és gépjárművek is tetemes mennyiségű oxigént fogyasztanak, ezért különösen érthető, hogy a környezetvédelem minden meglévő erdőbőz messzemenően ragaszkodik, és a városok parkosítására is nagy gondot fordít.

Az erdő azonban nemcsak oxigénforrásként javítja az ember közvetlen környezetét, hanem jelentős befolyása van a légmozgásokra is. Az erdő megfelelő magasságú, kellően tagolt „érides” felületű növénytakarója védő és kiegyensúlyozó szerepet játszik. Elősegíti a függőleges irányú légcserét is.

Az erdő szerepe a vízgazdálkodásban és a talajvédelemben

Mivel a vízigény és a szennyeződés rohamosan növekszik, és egyre súlyosabb nehézségeket okoz, minden vízgazdálkodást javító tényezőnek fontos szerepet kell tulajdonítani. Ilyen az erdő is: *egyrészt nagy vízfogyasztó, ugyanakkor azt gazdaságosan tárolja, és gyors lefolyását mérsékli.* Az erdőre eső, illetve az odafolyó vízmennyiség egy részét a párolgás és az erdőből kiinduló, vagy abból táplálkozó patakok elfolyása tartja egyensúlyban. *A köd és a harmat az erdőben sokkal számottevőbb vízforrás, mint a fátlan területeken. Az erdő talaja száraz nyári időszakban is közel 100 liter vizet tart megköti m²-enként, ami 100 mm csapadéknak felel meg.*

Az erdőnek ez a vízvisszatartó szerepe elsősorban záporosók és tavaszi hóolvadások idején *érezhető kedvező hatását*, mert a vízháztartás nagy ingadozásait kiegyensúlyozva, az árvízveszélyt is csökkenti. Az erdőtalaj vízvisszatartó funkciója egyben védelmet nyújt a talajerózió ellen is.

Az erdő és a fény

A zöld növények nem élhetnek fény nélkül. A fény a szén-dioxid asszimilálásához szükséges, ezáltal hat a zöld növény növekedésére, fejlődésére, párologtatására (transzspirációjára). A megvilágítás és a fény megváltoztatásával módosul a levegő és a talaj hőmérséklete, nedvessége, vagyis hat az erdei növények fejlődésére és ezáltal egész környezetére. Az erdő növényeinek fényigénye

életük folyamán állandóan változik. A fiatalabb növény nagyobb fokú beárnyalást bír el, mint az idősebb e tulajdonság ismerete a természetes felújítás és az alátelítési felújítás szempontjából fontos.

Az erdő és a hőmérséklet

A hő vízzel együtt meghatározza a föld növénytakarójának képét; az erdők élettevékenységében megkülönböztetünk minimális, optimális és maximális hőmérsékletet. A minimális hőmérséklet +5 °C körül van, az optimális hőmérséklet ± 20-25 °C és az elviselhető maximális hőmérséklet +40 °C. Az erdő mind a levegő, mind a talaj hőmérsékletére kiegyenlítően hat. Az erdőben nyári napokban a levegő hőmérséklete 6-10 °C-kal alacsonyabb, mint a szabad területen, télen viszont a lehülés kisebb néhány tized fokkal.

A világ erdőinek állapota, erdőirtások, erdőpusztulások

A fa a civilizáció egyik legfontosabb nyersanyaga és energiahordozója. *Az egyszerű szerszámoktól a bútorkon, tűzfán és építőanyagokon át a papír és bangszerek készítéséig rendkívül széles a hasznosítás skálája.*

E cél megvalósítása érdekében az emberiség történelmének kezdete óta hasznosítja az erdőket és használja fel a belőle nyerhető javakat, kezdetekben ez nem volt drasztikus hatással az erdő kiterjedésére.

A népesség növekedése, illetve a technikai fejlődés nyomán azonban az ember egyre nagyobb hatást gyakorolt az erdőkre. A növekvő faanyag-szükséglet, a mezőgazdasági művelésre alkalmas területek iránti növekvő igény, valamint a legeltetés egyre kiterjedtebb fakitermeléshez, illetve erdőirtásokhoz vezetett. A sűrűn lakott iparilag fejlett övezetekben ennek hatására túlnyomórészt meg-

semmisültek a természetes erdők és kopárok, illetve helyükön jobb esetben másodlagos erdők alakultak ki.

Az erdők visszaszorulását azonban nem csupán a fafeldolgozás okozta. Különösen a trópusi környezetben a népesség egyre növekvő élelmiszer-szükségletének kielégítése érdekében egyre több és újabb *mezőgazdasági területekre volt szükség*, amelyeket többnyire *az erdők felégetésével nyertek.*

Sok trópusi őserdő esett és esik áldozatul a települések terjeszkedésének, új települések, utak építésének. Időnként a spontán erdőtűzek is katasztrofális méreteket öltenek, és ebben helyenként fellépő *szárazodás* is szerepet játszik. A szárazság fokozódásához pedig gyakran az emberi tevékenység is hozzájárul.

A trópusi őserdők területének túlnyomó része a szegény vagy „majdnem” szegény országokhoz tartozik. Ezek kormányai – alapvető szemléleti hiba miatt – a lábon álló erdőt *haszontalannak, improduktívna*knak ítélik, és erősen túlbecsülik a fakitermelésből származó hasznot. *Olyannyira fontos és sürgős számukra ez a haszon*, hogy *adókedvezményekkel* vagy egyéb módon ösztönzik a fakitermelést. Sokszor azzal sem törődnek, hogy a kitermelt fa mennyire értékes, köztudott, hogy a

DigiTerra EIR v4
Erdőgazdálkodási Információs Rendszer

- ingatlan-nyilvántartás
- erdőgazdálkodás
- üzemterv
- vadgazdálkodás
- mezőgazdaság

DigiTerra Informatikai Szolgáltató Kft.
1123 Budapest, Tállós u. 15/a, Tel.: 1/225-8173,
Fax: 1/225-8174, e-mail: info@digiterra.hu

www.digiterra.hu

trópusi fák között például igen értékes *butorfák* vannak, mint a *mabagóni*, a *szaniálfa*, *ébenfa* stb.

Brazíliában az 1960-as évektől kezdve több olyan intézkedést is hoztak, amelyek az esőerdők gyorsuló kiirtásához vezettek. Az Amazoniába vezető utak építéshez s ott *szarvas-tenyésztő farmok létrehozásához adómentességet, sőt negatív kamatlábakkal adott bíteleket biztosítottak*, ami meg is hozta az eredményét: több millió hektár erdőterület helyén jöttek létre *marhabelegek*.

Az ember és a természet erdőkre gyakorolt káros hatása nemcsak az őserdőkre vonatkozik, hanem a hideg környezetben tenyésztő fenyveseket is elpusztítja.

A XX. század végén az erdők pusztításának üteme évente 16 millió hektárra becsülhető. Ebből kb. 14 millió ha erdő a trópusokon semmisül meg, s „csak” 2 millió ha a mérsékelt hidegövben elhelyezkedő erdők vesztesége. A 16 millió ha *csaknem két magyarországi terület. Súlyos gond az illegális fakitermelés és a kivitel*, amely néhány országban ijesztő mértéket ölt. Például a *Pápua Új-Guineában* az ellenőrizetlen fakivitel 1998-ban egy év alatt 241 millió dollár veszteséget okozott az országnak. Brazíliában Amazonas tartományban a fakitermelés 80%-a illegális.

Az erdők szabad rablása nemcsak a szegény országokra vonatkozik, hanem a gazdaságilag fejlettebb országokra is

1. táblázat. A földrészek területe, erdőterülete és erdősűrűsége (FAO 1998)

	Terület (millió ha)	Erdőterület (millió ha)	Erdősűrűség %
Afrika	2978	650	22
Ausztrália és Óceánia	849	198	23
Ázsia	3.085	548	18
Dél-Amerika	1755	886	51
Észak- és Közép-Amerika	2137	549	26
Európa	2260	1039	46
Összesen:	13 064	3869	30

2. táblázat. A kontinensek részesedése a világ összes erdőterületéből és összes dendromasszájából (FAO 2000)

Megnevezés	Részesedés %	
	A világ összes erdőterületéből	A világ összes dendromasszájából
Afrika	17,0	16,8
Ausztrália, Óceánia	5,0	2,9
Ázsia	14,0	10,7
Észak- és Közép-Amerika	14,0	12,3
Dél-Amerika	23,0	42,8
Európa	27,0	14,5

3. táblázat. Az éves fakitermelés földrészenkénti mennyiségei millió m³-ben (FAO 1998)

Megnevezés	Tűzifa	Ipari fa	Összesen
Afrika	463,8	70,1	533,9
Ausztrália és Óceánia	8,5	40,2	48,7
Ázsia	883,2	244,0	1127,2
Dél-Amerika	168,5	130,6	299,1
Észak és Közép Amerika	133,0	619,0	752,0
Európa	96,0	411,7	507,7
Összesen:	1753,0	1515,6	3268,6

érvényes. Például *bazánkban a fűtési szezon kezdetével minden évben megnő a falopások száma. De nemcsak a magánerdők, hanem a tulajdonosaik is veszélyben vannak, ha nem tudják bizonyítani, hogy az erdészeti biztonság által nyilvántartott mennyiség azért kevesebb az erdeikben, mert fatolvajok jártak arra. Az elszennvedett kár mellett még bírságra is számíthatnak, hiszen az erdőtvény előírja: a tulajdonosnak kötelessége az őrzés.*

A tulajdonosok sokszor nem is tudják, hogy mekkora a káruk, mert csak tavasszal, a hidegek elmúlásával mennek ki az erdőkbe.

A világ erdőgazdálkodása

A világ összes erdőterülete becslések szerint 3,8–4,1 milliárd hektár között van. Tehát a földterületnek mintegy 30%-a. A 4,1 milliárd hektárnyi összes erdőterületből azonban csak mintegy 1,3–1,5 milliárd hektáron folyik valamilyen művelés, illetve használat. A 2,6 milliárd hektárnyi erdő teljesen használaton kívül áll.

A világ legnagyobb erdőterületkéi a trópusi lombérdők. Ezek feltárása és termelésbe történő bekapcsolása azonban a fafajok használhatóságának kiterjesztésével függ össze. Jelenleg ugyanis ezekben az erdőkben jórészt csak ún. válogatott termelés folyik. Az őserdőt alkotó több száz fafajból az iparban csak néhány fajtát dolgoznak fel, a többi mint értéktelen fafaj veszendőbe megy.

A becslés szerint azonban – még ezt a jelenlegi értékítéletet alapul véve is – a használaton kívüli erdők élőfakészlete és növekedése legalább annyi, mint a jelenleg használat alatt lévő erdőké. Ezek racionális feltárásával és kitermelésével, tehát a jelenleginél legalább kétszeresére lehetne növelni a termelést.

Az európai értelemben vett erdőgazdálkodás, illetve tartamos erdőgazdálkodás – melynek egyik alapvető kritériuma, hogy az erdőterület nem csökkenhet – nem jellemző a világ erdőterületének nagy részén. *A tartamos erdőgazdálkodás egyik alapvető előfeltétele az erdő üzemtervezettség, a területszerűség. Az üzemterv tartalmazza az erdők leltárát, tíz évre előre a soron következő feladatokat, valamint azok teljesítésének nyilvántartását.*

Tulajdonképpen azt biztosítja, hogy az erdőket pillanatnyi érdekektől vezérelve ne lehessen kitermelni, és a kitermelt erdők helyén mindenkor új erdőket kell létrehozni.

Európa 18 országában, Ázsia 14 országában 100%-os az üzemtervezettség a többi földrészen ennél jóval kisebb arányú, illetve egyáltalán nem jellemző.

Bolygónk erdőtenyésztetre potenciálisan alkalmas területeknek (a szárazföld területéből levonva a sarkvidékek területét) jelenleg 30%-át borítják erdők. A földrészek közül Dél-Amerika (51%) és Európa (46%) erdősűrűsége a legmagasabb.

A föld összes erdejének terület, illetve dendromassza (fás, biomassza) szerinti megoszlását a 2. táblázat szemlélteti.

Talán meglepő, de a világ erdeinek

27%-a Európában található, akkor, amikor a potenciális erdőterületnek földrészünk mindösszesen 17,3%-át adja. Ennek egyik jelentős összetevője minden bizonnyal az a tény, hogy a tudatos és belterjes erdőgazdálkodásnak köszönhetően Európában már hosszú ideje nem csökkent, hanem növekszik az erdőterület.

A világ erdeiben 1 ha-on átlagosan 109 tonna dendromassza található. A meleg égövi erdők kiemelkedően magas produktivitását jól jelzi, hogy amíg ez a szám Dél-Amerika esetében 203 tonna/ha, Európában kevesebb, mint ennek egyharmada (59 tonna/ha). A viszonylag alacsony fajlagos biomassa részben visszavezethető arra a tényre is, hogy Európában – éppen az erdőterület korábban már említett tudatos növelése következtében – magasabb a fiatal erdők aránya. 1990 és 2000 között a trópusi területeken minden évben 14,2 millió ha erdőt irtottak ki, és összesen csupán 1,9 millió ha-ral növelték az erdőterületet, azaz összességében a trópusi erdők területe évente 12,3 millió ha-ral csökkent.

A nem trópusi területeken 0,4 millió ha erdőirtás mellett 3,3 millió ha új erdő keletkezett, azaz összességében évi 2,9 millió ha növekmény regisztrálható. Ez azonban csak kismértékben kompenzálja a trópusi erdők gyors ütemű eltűnését, így összességében elmondható, hogy a föld erdeinek területe az utóbbi évtized átlagában évente mintegy 9,4 millió ha-ral csökkent.

Aggasztó továbbá, hogy ez a drámai csökkenés éppen a trópusi erdőkben jellemző, ahol mint közismert a biológiai diverzitás kiemelkedően magas.

Európában öt ország kivételével minden országban vannak olyan erdők, amelyek különböző fokozatú természetvédelmi oltalmat élveznek. Az egyes országokban ezek aránya eltérő (3–67%). Ezzel szemben sem Afrikában, sem Dél-Amerikában nincsenek védett erdők

A világ erdeiből évente 3,27 milliárd m³ faanyagot termelnek ki. Ennek közel 54%-át tűzifaként, 46%-át ipari nyersanyagként hasznosítják. Az ipari fa aránya az összes kitermelt fához képest nyilvánvalóan az iparilag fejlett régiókban a magasabb Észak- és Közép-Amerikában 82,3%, Afrikában csupán 13,1%, Ázsiában 21,6%, Dél-Amerikában 43,7%.

A világ jelenlegi legjelentősebb faexportőre Oroszország, amely évente mintegy 20,5 millió m³ fát ad el külföldre, aminek 95%-a ipari hasznosításra kerül.

Az Európai Unió és a csatlakozott országok erdőgazdálkodása

A 15 tagú Európai Unió (EU 15) a világ 3,9 milliárd ha-nyi erdővagyonából mindössze 114 millió ha-ral részesedik, s a 25 tagúvá bővülés után is csak mindössze 138 millió ha-t, csupán 6%-nyi területet tudhat magáénak. *A 25 tagú Unióban (EU 25) a világ lakosságának alig több mint 7%-a, 450 millió ember él.* Joggal vetődhet fel hát a kérdés, hogy akkor miért is lehet jelentős ez a térség egyáltalán. A magyarázat rendkívül egyszerű: *a világ 36 000 milliárd euróra becsülhető nemzeti össztermékéből (GDP) 9000 milliárd eurónyi az Unióban képződik,* az erdőszet és a kapcsolódó ipari termelése nagy intenzitású és viszonylag magas a fafelhasználás.

Ugyancsak fontos jellemvonás, hogy az egész térségben viszonylag magas a nép-sűrűség, erősen urbanizálódott ipari társadalmakról van szó, amelyekben az emberi

jelenlét annak minden pozitív és negatív hatásával együtt történelmi léptékkal mérve is jelentős múltra tekinthet vissza. Éppen ez a múlt vezetett el a tartamos erdőgazdálkodás jelentőségének felismeréséhez, és nem véletlen, hogy magának *az erdőszeti szakmának a bölcsője is ez a térség, jelesül a közép-európai régió volt.* Szintén nem véletlen az, hogy az e gondolatkörből kifejlődő fenntartható erdőgazdálkodás iránt is – mely tulajdonképpen a klasszikus tartamosság gondolatának kiterjesztése a teljes erdei környezeti rendszerre, annak valamennyi javára és szolgáltatására – erős elkötelezettséggel viseltetik az Unió és annak valamennyi jelenlegi és csatlakozott tagországa is.

A bővítéssel az EU eddig *114,2 millió ha-nyi erdőterülete 20,8%-kal 23,8 millió ha-ral növekedett.* Meg kell említeni azt is, hogy a 10 csatlakozott ország közül az erdővagyon nagyságát illetően két ország, Ciprus és Málta elenyésző jelentőségű, ugyanakkor környezeti szempontból éppen e két ország bír különleges jelentőséggel, mivel erdeik zöme határteremőhelyen élő, sérülékeny ökoszisztémának minősül.

Az EU 15 erdőszültsége 35,3%, a csatlakozott országoké 32,3%, azonban mindkét csoportban nagyon nagy a változatosság, az Unióban a két szélsőértéket Finnország (65,2%) és Írország (8,9%), a csatlakozott országok között Szlovénia (56,4%) és Málta (0,9%) képviseli.

Érdekesség, hogy Lengyelország, amely önmagában a csatlakozott országok teljes erdőterületének 38%-ával rendelkezik, erdőszültség tekintetében (29,1%) nem éri el az országok átlagát. Fontos megemlíteni, hogy az erdőtakaró mindkét országcsoportban évtizedek óta növekszik, elsősorban a szakszerű gazdálkodásnak és a kiterjedt erdőtelepítési programoknak köszönhetően. Az erdőtelepítési lehetőségek szempontjából fontos tudni azt, hogy elsősorban a Földközi-tenger melléki országok, Franciaország, Írország és az Egyesült Királyság nagy erdőtelepítők, de a csatlakozott országok között Észtország, Lengyelország, Lettország és Litvánia is legalább a hazai volument elérő vagy azt meghaladó erdőtelepítést végzett az elmúlt időben, *így tehát a telepítési célú uniós pénzforrások felosztása során erős konkurenciára számíthatunk.*

Az EU 15 élőfakészlete jelenleg mintegy 15 milliárd m³, amely a bővítés során 36%-kal, kb. 5,2 milliárd m³-rel növeke-

dett. Az erdészet szempontjából nemcsak az erdőterület adatai fontosak, hanem annak a társadalomnak is, amely ezekért az erdőkért felelős. Az EU 15 lakossága 376,9 millió, melyet a csatlakozott országok 19,9%-kal, 74,7 millió fővel növeltek. Az egy főre eső erdőterület az EU 15-ben 0,30 ha, a csatlakozott országokban 0,32 ha, ami közel azonos viszonyokra engedne következtetni, azonban az EU 15-ben ez kizárólag a két skandináv ország, Finnország és Svédország alacsony népességének tudható be.

A fenntartható gazdálkodás finanszírozása szempontjából az is iránymutató, hogy mekkora az egy főre eső nemzeti össztermék. Sajnos itt még markáns különbség mutatkozik a két országcsoport között. Míg az (EU 15) jelenlegi tagországokban ez az érték 22 485 euró, addig a csatlakozó országokban 8470 euró, ráadásul a két csoport (EU 15 + 10 csatlakozott ország) között nincs átfedés, azaz a „legszegényebb” EU tagország, Portugália (16 441 euró) is „gazdagabb”, mint a „leggazdagabb” csatlakozott ország, Szlovénia (15 657 euró).

Az EU 15 fakitermelése évi 327 millió m³, a csatlakozott országoké 90 millió m³.

Tulajdonviszonyok állapota

Az erdő tulajdonviszonyai hosszú idő óta az érdeklődés középpontjában állnak. Elmondható, hogy az EU 15 országában 35% a közösségi, és 65% a magánerdő aránya, míg a csatlakozott országokban majdnem fordított az arány, 60/40%. Természetesen a kép itt is változatos, hiszen például Németországban, Görögországban, Hollandiában vagy Írországból a köztulajdonban álló erdő aránya meghaladja a magántulajdonút, Szlovéniában pedig a magántulajdon aránya magasabb, mint a köztulajdoné. Összességében mégis az mondható el, hogy a csatlakozással a köztulajdonú erdő részaránya növekedett. A tulajdonviszonyokkal kapcsolatban fontos megemlíteni, hogy a csatlakozott országok sokkal elaprózottabb birtokszerkezettel rendelkeznek, mint az EU 15 országok. Míg előbbi csoportban 3–4 ha az átlagos birtok nagyság addig az EU 15-ben ez 13,6 ha. Ráadá-

sul a kárpótlási, tulajdonváltási folyamat még nem fejeződött be valamennyi csatlakozó országban, így többükben további mozgások várhatók, melyek mind az állami, mind a magánszektor szerepváltozását maguk után vonhatják. Ugyancsak az átalakulási folyamat velejárója az úgynevezett érdektelen erdőtulajdonosok magas aránya.

Ez abból fakad, hogy a birtokszerzés, mint készlet sokkal erősebben működik, mint a birtoklással járó felelősség gyakorlási szándéka, különösen, ha ehhez biányzik a kellő gazdasági motiváció. Sokszor hallható, hogy Magyarországon is mintegy 250–270 ezer ha ún. rendezetlen tulajdonú erdő van.

Ez részben a tulajdonváltási folyamat elhúzódásának, részben az érdektelenségnek tudható be. Ez az arány kétségtelenül magas, de az EU tagországok tapasztalata azt mutatja, hogy egy ilyen társadalmi-gazdasági berendezkedés mellett 5–10%-nyi kezeletlen, érdektelen tulajdonosok tulajdonában levő erdővel mindenképpen számolni kell.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara

ERDÉSZETI NÖVÉNYVÉDELMI SZAKMÉRNÖK

SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉST indít.

A szakmérnök-képzésben egyetemi szintű erdőmérnök, kertészmérnök és agrármérnök képesítéssel rendelkezők vehetnek részt.

A képzés időtartama 600 kontakt óra 4 szemeszterben, szemeszterenként három konzultációs hét keretében.

Az első konzultáció időpontja:
2006. szeptember 25–29.

A képzés költsége: szemeszterenként 90 000,-Ft

(A tandíj 30%-a az SZJA-ból leírható, illetve a munkáltató a szakképzési alap terhére elszámoltathatja)

Jelentkezési határidő: 2006. augusztus 31.

További információk:
Erdő- és Faanyagvédelmi Intézet:
Némethné Pogány Csilla
tanügyigazgatási munkatárs,
99-518-230
Dékáni Hivatal:
Németh Mária, 99-518-134

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara

TŰZVÉDELMI ELŐADÓI

TANFOLYAMOT indít
2007. februári kezdettel.

Helye: Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar, 9400 Sopron, Ady Endre u. 5.

Időtartama: 2 félév (havonta 3 nap – szombat)

A képzés költsége: a képzés teljes költsége 90 000 Ft/félév + vizsgadíj és tankönyvek
(A tandíj 30%-a leírható az SZJA-ból)

A képzés részvételi feltétele: érettségi bizonyítvány

Megszerzett végzettség:
tűzvédelmi előadó OKJ 52891502

Jelentkezési határidő: 2007. január 24.

Az elérhetőséget és a bizonyítványok másolatait az alábbi címre kell eljuttatni: Nyugat-Magyarországi Egyetem, 9400 Sopron, Ady E. u. 5. Erdőmérnöki Kar Homoródiné Bella Éva

További információk: Homoródiné Bella Éva Tel.: 99/518-134; Dr. Varga Viktória 99/518-258
A szervezők fenntartják a jogot arra, hogy csak a megfelelő csoportlétszám esetén indítják a képzést.